

«Η επικοινωνιακή πολιτική στον τομέα της Υγείας και της Ασφάλειας στην εργασία»

Μαριάννα Αντώνου, MSc, Τομέας Έρευνας & Ανάπτυξης, ΕΛΙΝΥΑΕ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΣΚΟΠΟΣ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (ΥΑΕ), συνιστώσα του πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων της ΕΕ και το 5ο θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO), είναι κοινωνικό αγαθό και από τους βασικούς δείκτες πολιτισμού μιας χώρας.

Για την ΥΑΕ, κρίσιμο ρόλο διαδραματίζει η επικοινωνία σε σχέση με: τους εργαζομένους, τις επιχειρήσεις, τους ειδικούς, την κοινωνία συνολικά.

Η αποτελεσματικότητα των μορφών επικοινωνίας στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, συνδέεται τόσο με το περιεχόμενο και το μέσο, όσο και με τον πομπό και τον δέκτη του μηνύματος.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

μελέτη βιβλιογραφίας και ποσοτική και ποιοτική έρευνα μέσω ερωτηματολογίου και δομημένων συνεντεύξεων

Στον μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας, σε ψηφιακό και ευρύτερο φυσικό περιβάλλον, οι νέες μορφές εργασίας και σχέσεων καλούν για εξέλιξη της παραδοσιακής αντίληψης για τις εργασιακές σχέσεις και την ΥΑΕ

Με την πανδημία Covid-19 αναδείχθηκε η σπουδαιότητα που έχει η ΥΑΕ για την προστασία των εργαζομένων, αλλά και την λειτουργία των κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων

Η Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ΥΑΕ σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο εργασίας, προτάσσει την ανάγκη ενίσχυσης της κουλτούρας πρόληψης, με τη σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων σε όλα τα επίπεδα

ΣΚΟΠΟΣ είναι η ανάδειξη των τρόπων, μεθόδων και διαδικασιών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο που επιδρούν στη διαμόρφωση θετικής κουλτούρας ΥΑΕ, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο.

1. Χαρακτηριστικά που διαμορφώνουν το εξωτερικό περιβάλλον και επιδρούν στη διαμόρφωση κατάλληλων επικοινωνιακών πολιτικών ΥΑΕ.

- η **κλιματική αλλαγή** (εργαζόμενοι βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο έκθεσης, διότι η κλιματική αλλαγή δημιουργεί ένα «κοκτέιλ» νέων σοβαρών κινδύνων για την υγεία για το 70% των εργαζομένων στον κόσμο)
- η **παγκοσμιοποίηση των οικονομιών και οι επιπτώσεις της**
- η **τριογεννοποίηση της αγοράς εργασίας και η απελευθέρωση του παγκόσμιου εμπορίου**
- οι **δημογραφικές αλλαγές και οι μετακινήσεις πληθυσμών** και οι συνακόλουθες πιέσεις στο διεθνές περιβάλλον
- το **μέγεθος, η δομή και οι κύκλοι ζωής των επιχειρήσεων και των νέων τεχνολογιών**
- **παραδοσιακές αντιλήψεις, σε εθνικό επίπεδο, για ΥΑΕ**
- η **κυκλική οικονομία**
- η **ψηφιοποίηση και ταχεία τεχνολογική πρόοδος**
- η **ανάδυση νέων ψυχοκοινωνικών κινδύνων**
- οι **αλλαγές στις πρακτικές οργάνωσης της εργασίας και οι πράσινες θέσεις εργασίας**

→ «**Ασφαλές και υγιές περιβάλλον εργασίας**»:
μία από τις θεμελιώδεις ανθρώπινες αρχές και δικαιώματα των εργαζομένων

→ **Επίδραση της εφαρμογής του ενοποιημένου ευρωπαϊκού μοντέλου που αφορά την αποτελεσματική αντιμετώπιση και πρόληψη στο πεδίο της κοινωνικής διάστασης**

→ **Στρατηγικό πλαίσιο ΥΑΕ της ΕΕ 2021-2027** : Πρόβλεψη και διαχείριση της αλλαγής στον νέο κόσμο εργασίας που επιφέρει η πράσινη, ψηφιακή και δημογραφική μετάβαση. Βελτίωση της πρόληψης ατυχημάτων και ασθενειών στον χώρο εργασίας, αύξηση της ετοιμότητας για πιθανές μελλοντικές κρίσεις υγείας.

→ **Εναρμόνιση των εθνικών πολιτικών με κοινοτικές οδηγίες ΥΑΕ και επαρκείς ελεγκτικοί μηχανισμοί**

Χρηματοδότηση μέσω προγραμμάτων και ενημερωτικές δράσεις
Προώθηση της εκπαίδευσης
Αύξηση του επιστημονικού και εξειδικευμένου δικτύου συνεργασιών
Ανάπτυξη μέτρων δημόσιας υγείας
Ενίσχυση εξειδικευμένων οργανισμών και φορέων, συμπεριλαμβανομένου του ΕΛΙΝΥΑΕ

Η Επικοινωνία και η ενημέρωση,
κρίσιμοι παράγοντες για την
αποτελεσματική προώθηση στόχων ΥΑΕ: ΕΕ, Ελλάδα, ΕΛΙΝΥΑΕ

2. Επικοινωνιακά εργαλεία και μέσα προώθησης κουλτούρας πρόληψης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Για την επίτευξη των στόχων απαιτείται δράση σε επίπεδο ΕΕ, Εθνικό, Τομεακό και Εταιρικό.

Ευαισθητοποίηση
και ανάπτυξη
ικανοτήτων

για την εκπλήρωση της προσέγγισης
«όραμα μηδέν» μέσω

- της εκπαίδευσης
- της συμμόρφωσης με
κατευθυντήριες γραμμές και κανόνες

για ψηφιοποίηση και υγιείς χώρους εργασίας

Βάση
δεδομένων
τεκμηρίωσης

Έρευνα,
συλλογή δεδομένων
σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο

Κοινωνικός
Διάλογος

συμβάλλει στην
αποτελεσματική εφαρμογή
της νομοθεσίας της ΕΕ για την ΥΑΕ

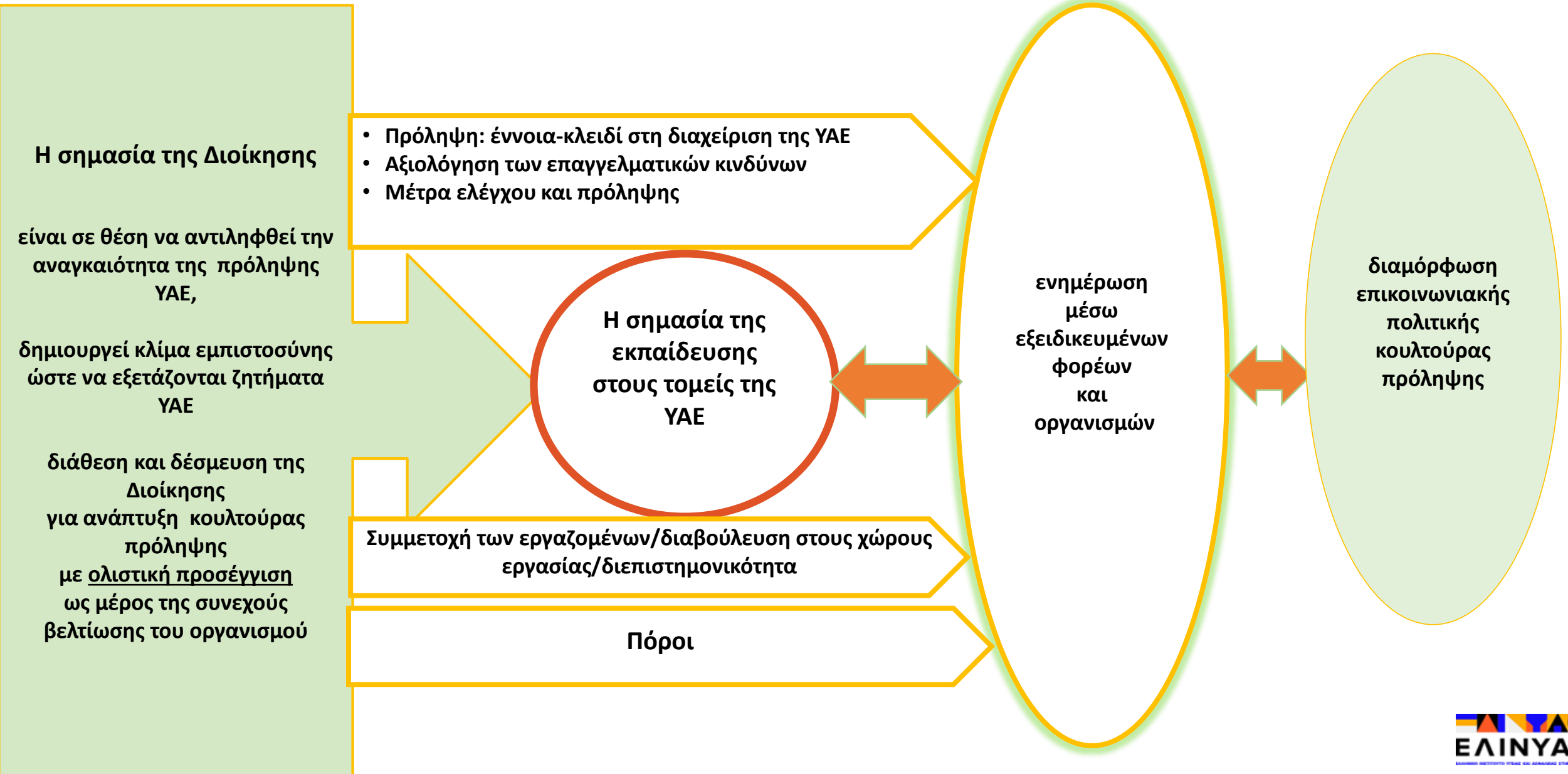
Χρηματοδότηση

επενδύσεις, δράσεις, ανάπτυξης εργαλείων για:

- έρευνα και καινοτομία
- ψηφιακή και πράσινη μετάβαση
- δημόσια υγεία
- βιώσιμη, ποιοτική απασχόληση και κοινωνική ένταξη
- εκπαίδευση

Εφαρμογή και παρακολούθηση
του Ευρωπαϊκού στρατηγικού πλαισίου
ΥΑΕ
σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο εργασίας

3. Εσωτερικό/εταιρικό περιβάλλον για δημιουργία κουλτούρας πρόληψης

- ❑ Η ΥΑΕ στον μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας, σε ψηφιακό και ευρύτερο φυσικό περιβάλλον, αποτελεί βασικό πυλώνα για σύγχρονες επιχειρήσεις και οργανισμούς και οι νέες μορφές εργασίας και σχέσεων καλούν για εξέλιξη της παραδοσιακής αντίληψης για τις εργασιακές σχέσεις.
- ❑ Η δημιουργία αποτελεσματικού επικοινωνιακού συστήματος είναι κρίσιμος παράγοντας για τη διαμόρφωση εργασιακού περιβάλλοντος προστασίας και προαγωγής της υγείας και της ασφάλειας στους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις.
- ❑ Παράγοντες που συμβάλλουν στη χάραξη αποτελεσματικής επικοινωνιακής πολιτικής για τη δημιουργία εργασιακής κουλτούρας πρόληψης είναι η ολιστική προσέγγιση μέσω της διεπιστημονικότητας, η διαβούλευση, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η εντατικοποίηση της εκπαίδευσης.
- ❑ Σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο έχουν δημιουργηθεί οργανισμοί για την προώθηση της κουλτούρας πρόληψης, όπως είναι το ΕΛΙΝΥΑΕ, που καλούνται να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις με επικοινωνιακές πολιτικές προσαρμοσμένες στις ανάγκες και δυνατότητες των επιμέρους πληθυσμών-κατηγοριών εργαζομένων και χώρων εργασίας.
- ❑ Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οργανισμοί όπως το ΕΛΙΝΥΑΕ μπορούν:
 - να συμβάλλουν στην ανάδειξη θεμάτων και αναγκών ΥΑΕ προσφέροντας εφαρμοσμένη έρευνα, κατάρτιση και εκπαίδευση,
 - να είναι διαρκείς εστιακοί πόλοι και πολλαπλασιαστές της πληροφορίας που παράγεται και από διεθνείς οργανισμούς και δίκτυα, με στόχο την αποτελεσματική αξιοποίησή της από το κοινό των επιχειρήσεων και εργαζομένων, των ειδικών (π.χ. Τεχνικών Ασφάλειας, Ιατρών Εργασίας, μέλη επιτροπών ΥΑΕ), καθώς και άλλων κοινωνικών ομάδων από το ευρύτερο κοινό (π.χ. μαθητές – σπουδαστές).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ardern, J (2012). *WorkSafe, Creating a Safety Culture*. <http://www.commerce.wa.gov>
- Benach, J., Amable, M., Muntaner, C., & Benavides, F. G. (2002). The consequences of flexible work for health: Are we looking at the right place? *Journal of Epidemiology & Community Health*
- Flanagan, R. (2006). *Globalization and labor conditions: Working conditions and worker rights in a global economy*. New York: Oxford University Press.
- Hughes J. (2012). The Critical Role of Training in Protecting Workers. *New Solutions: A Journal of Environmental and Occupational Health Policy*
- Joling, C., & Kraan, K. (2008). *Use of technology and working conditions in the European Union*. Luxembourg: Publications Office of the European Communities.
- Kieselbach, T., Armgarth, E., Bagnara, S., Elo, A., Jefferys, S., Joling, C., et al. (2009). *Health in restructuring: Innovative approaches and policy recommendations*. Mering, Germany: Rainer Hampp Verlag.
- Walter, L. Michaels (2009). Focus on Workplace Safety Culture, Not Enforcement. *EHS Today*. <http://ehstoday.com/standards/osha/workplace-safety-culture-not-enforcement>
- Αντώνου Μ. (2024). «Η επικοινωνιακή πολιτική της Υγείας και της Ασφάλειας στην εργασία. Η περίπτωση του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ)», Διπλωματική εργασία Μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων», Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, ΕΑΠ. Επιβλέπουσα καθηγήτρια Ιωάννα Βώβου.
- Σακελλαρόπουλος Θεόδωρος & Μαρίνα Αγγελάκη (2016), «Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική: από την άτολμη ανάπτυξη στο αβέβαιο μέλλον», στο Μαραβέγιας Ναπολέων (επιμ.), *Ευρωπαϊκή Ένωση. Δημιουργία, Εξέλιξη, Προοπτικές*, Κριτική, Αθήνα 2016